

Szerkesztői iroda:
Nagyenyeden
A KIADÓHIVATALBAN
hová
lap szellemi részét illető
közlemények küldendők

Kiadóhivatal:
Wokál János könyvkereskedése
hová
az előfizetések és hirdetések
bérmentesen küldendők.
Kéziratok nem adatkak vissza.

KÖZÉRDEK

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:
helyben hához hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt,
félre . . . 2 frt,
negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díja:
3 hasábos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.
Nyilttér sora 15 kr.

Oktober 6.

Az országgyűléstől, Magyarország legfőbb képviselőtől elkezdvé, a vármegyei és városi törvényhatóságok, egyesületek, az 1848. évi honvédség, szóval a magyar érzelmű, hazafias társadalom az igaz kegyelet meleg részvételével áldoz e napon azon nagyszerű hősök emlékének, kik diestelen halállal multak ki azért, mert vérükkel szereztek a csatamezőkön örök dicsőséget nemzetünknek.

Aulich Lajos, Damjanich János, Desewfy Arisztid, Kiss Ernő, Knezić Károly, Lahner György, grf. Leiningen Károly, Lázár Vilmos, Nagy Sándor, Pöltenberg Ernő, Schweidel József, Török József, grf. Vécsey Károly nevei soha el nem muló fényvel fognak ragyogni hazánk történetének lapjain. A virágözön, melylyel a nemzet elárasztja emlékszóbrukat, — a koszorúk száza, melyek szalagján a kegyelet szavai arany betűkkel ragyognak, — a költők dicsőítő verse, a szónokok hévteljes beszéde, s az arczakon leomló forró könny igaz tanúságot tesz arról, hogy a nemzet nem feledi el soha azok emlékét, kik szabadságért küzdeni és meghalni tudtak. És öszszgyűlnek százan, meg ezeken azon halhatatlan seregből, mely az 1848-ki honvédség nevével viseli, melynek sorait bár sűrűn tizedeli meg az őket a csataterén elkerülő halál, mégis, hála a magyarok Istenének, vannak elegendő közölők, kik élő szemtanúi voltak a 13 hős dicsőségének, s kik méltó részt vehetnek ki a szabadság harc ama fényéből, melynek hatása alatt a nemzet új, meg új lelkesedésre gyul védeni, megtartani s fejleszteni a szeretett hazát.

Alsófehérvármegye fiai is megjelennek Aradon, az október 6-ki ünnepen letenni az igaz kegyelet

emlék koszoruját. Méltán jelenhetnek meg, mert alig volt vármegye mely többet szenvedett volna s melynek fiai közül oly sokan és annyi csataterén küzdöttek volna a hazáért, mint vármegyénk fiai. Voltak s vannak még elegendő közölők, kiknek keserű fogság erőszakolt katonáskodás jutott szomorú osztály részül küzdelmeikért az ellenséges hatalom részéről; most hadd legyenek ott a nemzet emelte emlék körül, mely nemcsak a halottaké, hanem azoké is, kik kikerülve a szomorú sorsot, — lát-hatják hazánk felvirágzását, reménnyel nézhetnek jövője elé, s ez békihethi ki őket a mult annyi szenvedéseieért.

Enyed város közönségéhez.

Ama valóban életre való, derék eszmével, mely e lap hasábjain közelebbről élénk eszmecsere tárgyát képezé, a sugárút létesítésével kapcsolatban a vizsgálódó, gondolkodó előtt önként felmerül egy más, ezzel szoros összeköttetésben álló eszme, az t. i., hogy honnan és miként jöjjön létre az az alap, mely első sorban a sugárút létesítésére szükséges terület 3000 frt. értékét, s az ezzel kapcsolatosan fölmerülő, s részben már e jelenben szükséges költséget fedezné. Mert azt tagadnunk nem lehet, hogy bizony Nagy-Enyed még sok tekintetben erős alkotó kézre, tevékeny polgárok lelkes munkásságára, odaadó ügybuzgalmára vár. És ezen nem is esodálkozhatunk a legkevésbé sem. Hiszen az ez előtt 42 évvel ütött sebek még maig se gyógyultak be teljesen, az akkor föllobbant láng zsarátok még ma is ott szállong fejünk felett, a romokat bizony még most is sok helyt a hősök, mártírok vérvével áztatott földből, gyászos nemzetiségi viszály áldozatává lett vértanuk porából fakadó virág takarja el.

De hagyjuk ezt. Ne háborgasuk a nyugró hősök álmát, ne lebbentsük föl ama fátyolt, a mely a fájdalom, gyász és keserű könnyhullatás képét eltakarja előttünk. A szentírás azt mondja, hogy a ki hitét megörzi, megörzi azt a hit; és mi higyük, hogy az enyészet, a pusztulás

viharát csak azért bocsátá reánk az úr kegyelme, hogy annál szebb, virulóbb, annál magasabb legyen az enyészet rómjain fakadó új élet, a hervadásból támadó kikelet. Higyük, reméljük, hogy Enyed napja, mely előtt 42 évvel aláhanyatlott: újra fölragyog szobben, tündöklöbben, mint valaha; s a fölviradt nap derült, tiszta égre hinti szét áldó sugarait.

Azonban teljesen Isten kezétől várunk az áldást, tőle remélünk a fölvirágzást nem lehet. Igaz ugyan, hogy gyakran az is konkolyt arat, ki tiszta magot hinte el, de kétségkívül, a ki semmit se vet, semmit sem arat. Segits magadon, s az Isten is megsegít — azt mondja a magyar példabeszéd. Eneyed áldozatkész közönsége gyakran, mondhatni mindig föl tudta fogni e közmondás értelmét.

Felső leány- és ipariskoláján, óvodáján kívül tanu-bizonyoságot tesznek erre a szegény gyerekeket segélyező egyület, melynek hatása, működése — mondhatni — megbecsülhetetlen, a sétatéren emelendő csarnok, s az ugyanott a város védelmében elesett 28 deák emlékének állítandó szobor, a különböző segély egyletek, koreszlya egylet, Emke választmány, stb. a melyek bizony gyakran, igénybe vették a közönség pártfogását, áldozat készségét a nélkül hogy valaha valamelyik panaszkozhatott volna a részvételenség felől. És addig, a mig ilyen példák állanak előttünk, a mig ilyen mult lelkesít a jövőre, a legkevésbé sem szabad elcsüggednünk, gondolkodóba esnünk egy új, czélirányos eszme kivitelének lehetősége felől, a legkevésbé sem szabad vissza riadnunk a netán keletkező akadályoktól, nem szabad lemondanunk a terv valóításáról. Addig, a mig Enyed városa annak a tanacsnak áll, vezetése, gondja alatt, a mely a mult évben egy szívvel, lélekkel ajánlá föl 30,000 frtos alapítványát a kebelében fejlődő Bethlen főtanoda theologiai facultásának segélyezésére, addig biztos lehet és kell remélünk, hogy a sugárút eszméje, s ezzel kapcsolatosan több más, a város fejlődésére, emelkedésére, szépülésére irányuló törekvés nem lesz hasonló a pusztában kiáltó szóhoz, mely válasz nélkül, nyomtalanul enyészik el, hanem hasonló leszzen a termőföldbe hintett jó maghoz, a mely sokszorozva hozza meg áldását.

Hiszen a tervnek magának nem is kellene rögtön létesülnie. Hadd vitassák, fontolják meg minden oldalról

TÁRCZA.

Emlékezés Nagyenyed pusztulására.

(1849. január 8.)

Szilágyi Farkastól.

A pillanat hatása alatt némán, könnyezve öleltük meg egymást. Ez alatt társaim is oda érve, mind felmentünk a falu felső végére, hová a paranosokhoz az a jelentős érkezett, hogy az előljárásság elmenekült, egy lélek sincs a faluban, a házak üresek.

Megindultunk tehát Bágyon felé. Felesleges megjegyznem, hogy honvédeink nem raboltak, bár a tilalom nem volt kiadva.

Bágyonban Zóna kapitány lakásán huzódtam meg pár óráig. A derék urnák nem jutott eszébe megkérdezni vajon nem volna-e jó egy darab kenyér? Nekem pedig, szemérmes koldus lévén, üresen maradt a tarisnyám és így étlen, fáradtan indultam tovább reggel 4 órakor, a többiekkel Toedára, hol egy Varga nevű derék koresmárosnál kaptam menedéket. Innen néhány nap mulva Kolozsvárra mentem és beállottam honvédek Orai I-ső vadász századába.

* * *
H i d a s .

Ezen község a „Székely kő” délkeleti oldala aljában fekszik Torda-aranyos megye alsó járásában Nagyenyedtől mintegy 12 km. távolban. Lakóinak száma 1300, oláhok egytől-egyig, erőteljes munkás nép. Határa hegyes, völgyes, sziklás. A férfiak az 1848—49 előtti időkben katoná emberek voltak mindannyian s a székely huszárok u. n. határőrségéhez vasának beosztva.

Miután eme község neve elbeszélésem folyamán

párszor előfordult s 1849 jan. havában történt pusztulása Enyed szerencsétlenségét fokozta, a kezmenél levő adatok alapján megösmertetem ennek pusztulása történetét.

A hidasiak, mint Maszák írja, a Magyar kormányzat az engedelmességet megtagadták s a kamarilla szolgálatába szegődtek. Jan. 7-én egy Tordáról kiküldött honvéd őrző csapatot megtámadtak s közölök állítólag néhányat el is ejtettek.

Erre következett a jan. 9-én késő este honvédeink által véghezvitt megtorlás, melyet Maszák fennebb részletesen ösmertet. A mint eme leírásban láthatjuk, Hidas jan. 9-én nem pusztult el, csak egy csür kapott tüzet s égett le.

Ezt Maszákon kívül más szemtanúk is erősítik. Erősíti pl. Magyar György felvinczi birtokos és tanácsstag ki mint nemzetőr a jan. 9-én Hides ellen intézett támadásban maga is részt vett. Magyar őrségben találtá Hidast még jan. 29-re virradó éjjelen is, mikor ott mint nemzetőr njolag megfordult. Hamis hirt hoztak tehát a megrémült s eszeveszettezen menekülő hidasiak Enyedre midőn jan 10-én hajnal felé Enyed lángokban álló utcáin torkuk szakadtából kiabáltak, hogy a magyarok azon éjj folytán Hidast hamuvá tették, lakosságának nagy részét legyilkolták, mely hamis hír vétele, mint láttuk az Enyed elpusztításában fáradozó tenger mennyiségű oláhot, sőt magát a Tövésre menekült Prodánt is mélyen elkeserítette s a szerencsétlen Enyed ellen újabb bosszura ingerelte.

Maga Kemény Gábor báró is téved, midőn azt állítja, hogy Hidast honvédeink jan. 10-re viradó éjjel meggyújtották s az jan. 9-kéről 10-kére égett.) Ekkor nem maga a község égett, hanem égett abban Maszák és Magyarai szerint egy csür.

¹⁾ Lásd „Nagyenyed és vidékének veszedelme 1848—49-ben 179 lap.

Ellenben áll az, hogy honvédeink eme támadása a hidasiakat oly mérvű rémületbe ejtette, hogy a lakosság apraja-nagyja észvesztetten menekült a községből, egy része ép Enyedig szaladt, más része pár nap és éjjel folytán a falu határan kisebb nagyobb csoportokban bolyongott s az azon irányban menekülő szerencsétlen enyediket kirabolta, halálra kinozta.

A remület csilapultával a lakosság elhagyott tüz-helyéhez visszatért s a községnek egy eshetőleges újabb támadás elleni megvédése iránt a lehető intézkedéseket megtette. Sőt Bedell és Gyertyános²⁾ községekbe, hol Jánk táborának egy részecskéje állomásozott, felkelő oláhokból álló jelentékeny számú fedezetet is nyert, mely fedezet Hidas és a vele szomszédos Csákö községben lett elhelyezve.

A hidasiak nem csak a szorványosan folyton menekülő enyedikeken vittek véghez további kegyetlenségeket, hanem a fedezetekre rendelt oláh táborrészlet Toroczko-Szentgyörgyöt, sőt magát Toroczkot is fenyegették.

Ezen okok indíthatták a Czecc elvonulása után általa Marosujvárt hagyott magyar helyőrséget Hidas ellen egy újabb támadásra és Toroczko vidékének a felkelő oláhoktól lehető megtisztítására.

Tény, hogy jan. 28-án esti 8 órakor egy honvédek-ből, néhány Mátyás huszárból és egy század aranyoszéki nemzetőrből álló csapat indult el M.-Ujvárról Hidas ellen és Toroczko vidékére. A nemzetőr századnak Br. Jozsika Pál volt a parancsnoka.

Ezen magyar csapat Bágyon felé vette útját s Kövenden, Várfalván, Cségezen keresztül vonulva intézett jan. 29-re viradó éjjelen Hidas és az ott levő oláh tábor ellen újabb támadást.

Az oláhok ellenállást fejtettek ki.

²⁾ Hidas közelében fekvő havasi községek, Határosok Toroczko Szentgyörgygel.

a dolgot az arra hivatottak. S ha csak egy évtized múlva vagy még később létesül is, a cél úgy is el lesz érve, a haladás úgy is üdvös lesz. A reális szempontot tekintve azonban ezt az időt nem szabad tétlenül töltenünk el. Az idő pénz, s egy évtized, az sok idő. Ebből önként követhetünk, hogy a sok idő sok pénz. És úgy is van. Egy évtized majdnem megkésztéri a filléreket. Első és mulhatalan kellék azonban, mint mindenütt, úgy itt is az alap. Hogy ez miként létesüljön, arra nézve elágazók lehetnek a vélemények. Szerény nézetem szerint én is mondok egyet. Alakítson a város egy bizottságot, úgy a mint az erdélyi városok nagyobb városainkban léteznek, s ennek a bizottságnak tegye feladatává a város fejlesztésére, emlékedésére, szepítésére irányuló kérdések megfontolását, s czélirányos esetben ezek kiviteli módozatainak megállapítását. És a sugárutól eltekintve sok rendezni való van még a sétatérén is, s lesz az évek folytán még több. A gyalogjárdának legalább a főbb utcákban czélszerű újrakövezése is kívánatosá válik már a közel jövőben. Egyes utcák, s nagyrészen a piac kerete is rendezésre és befásításra vár még. S ha majd idővel a kereskedelem is oly élénk lendületet venne, de még a város vagyoni állása és lakossága is annyira növekednék, reá kerülhetne a sor a vár körüli épületek lebontására.

Hanem persze bizony ezek még most csak ideák, a miknek megvalósítását csak fokozatosan lehet, de így aztán kell várunk. Magának az alapnak megteremtését a városi regale megváltandó jövedelméből feltétlenül kiszakítandó évi összegben kívül igen könnyen elérhető a városnak tevékeny, befolyásos köréből alakítandó szepítészeti bizottság, bálók, estélyek, felolvasások, majlisok s más hasonló irányu, de a mellett egyszerű multságok rendezése által, úgy hogy azokon a jelenlegi szokástól eltérően résztvevessen a polgárság zöme minden tetemesebb, talán épen tulságos anyagi áldozat nélkül, s ha egyszer az alap meg van, akkor a buzgón fáradozó építők munkáját biztos siker fogja koronázni. Isten áldása van a jó ügyön.

Lehet hogy valaki talán ennél sikeresebb, könnyebben célhoz jutható módozatot is tudna ajánlani e kérdést illetőleg. Annál előnyösebb. A jobb győzzön a jó felett, de csak egy czél, egy eszme legyen az, a melyre a jobb győzelme irányul, minden szívet, minden lelket ezen egy törekvés lelkesítsen, a melynek jelszava oly szent, oly magaslatos: Enyed nem volt de — legyen!

Egy érdeklődő.

A szeptember 30-ki megyei közgyűlésről.

Engedjék el kegyes olvasóim ezúttal a komoly referadát, olvasták bizonyára a hosszú tárgysorozatot, melyhez még vagy 10—15 ügy sorozatát póttárgyképen a legenyek meggyőződve, hogy azt rendezés és tiszteltetési főjegyző aai mindogy osepigg leóríték. A jövő számra hagyva tehát a száraz históriát, hadd beszéljünk egyébről, mert lehet. Gyűléseink éppen most kezdenek érdekesek lenni, midőn némely jó lelkek oly nagyon kezdik rángatni a halál csengettyit, egy pár szerencsétlen orvos azon hamis állítására, hogy az általuk jól elgyötört megyei autonómia sikerült teljesen végelgyengülésre juttatni.

Furesák az emberek! Ha a vármegyei urak erősen hozzálátnak a közgyűlésen megdolgozni az ügyeket, akkor: „szenvédeyes vita volt, mely nem illik a komoly tanácskozást igénylő gyűlésterembe”. Ha nem szólnak a tárgyakhoz, akkor „sivár kedéllyel, érdektelenül hallgatják az ügyek ledarálását.” Ha valamely gyűlési tag többször szólal fel, azt: „csak beszélesi viselkedésből teszi.” Ha nem szóla

A magyarok benyomultak az ellenséges községbe s a harc kevés ideig Hidas főutcáján dühöngött. Ez az utca, mely Hidas nagy részét teszi, az ütközet folyama alatt minden ponton meggyult s legnagyobb részben leégett.

Az oláhok ereje csakhamar megtört és észvesztet-ten megszaladtak.

A makacs Hidas tehát 1849 jannár havában nagy részben csakugyan elpusztult, de nem 10-ére, hanem 29-ére virradó éjjelen.

A Marosujvárol elindult csapat, még az nap reggel folytatta útját s további ellenállás nélkül megérkezett Toroczko-Szentgyörgyre.

Itt pár órát pihent s azután Gyertyánoson keresztül leereszkedett Nyirmezőre.*

Mint Magyarai György szemtanu írja, kinek saját kezűleg tett feljegyzései alapján közlöm eme csapatnak Hidas ellen intézet támadását és Toroczko vidékére tett kirándulását — Nyirmezőn ekkor teméntelen — Enyedről rabolt mindenféle tárgyat lehetett látni, melyet a csapat ott hagyott.

Br. Jozsika Pálék Nyirmezőrol ujjolag visszamentek Gyertyánosra és huzamos ideig Toroczko környékén maradtak.

Enyeden azon alkalommal nem fordultak meg.

Bene János ki megelőzőleg a br. Brukkenthal féle birtokoknak volt prefektusa, 1836—47-ig pedig a Bethlen főiskola enyedi és enyed vidéki birtokaiiban udvarbi-

*) N.-Enyedtől m.-e. 15 km. távolban fekvő havassalyi oláhok által lakott község.

fel, akkor „bolátta, hogy hiába beszél, nincs aki hallgassa, lesujtja a hideg közöny.” Szóval: ezek a kintinó „állami administratorok” vég nélküli reflexiókkal képesek maguknak igazat adni. Ily kintinó főrfü pd. dr. Mohay Sándor barátunk, Gyulafehérvár érdemes barna képviselője is, kik b. Kemény Géza autonomistának szónokoltattott meg, de persze csak az ebédnél, mely alkalommal Török Bertalan főjegyzőnek a lovagias, autonom gondolkozású főispánunkra mondott lelkes pohárköszöntőjéből azt követeltette, hogy mi autonomisták az önkormányzat hatalmas fáját kidőlőben levőnek, tehát korhadtnak látjuk, melyről már a levelek is sárgulva hullanak le, — s ennél fogva nyíltan kijelentette, hogy minket már csak az „állami administratio” egyedül üdvözítő elve fog beszentelni.

Pedig lám, a gyűlésen mennyi derekas tárgy volt feltárlva s ha Berenczey István talán tulságba is vitte hozzászólásával, reflexioival, erős viceivel, s kemény taglejtéseivel is az egyes vitákat, ha Páray V. Elek bátya indítványai nem is voltak éppen szerencsések, — mégis talán van annyi érdemük, hogy az egyes tárgyak, viszonyok megismerésére, s megítélésére több ember érdeklődését keltik fel s bebizonyítják, hogy egy dolgot nemcsak hivatalos szempontból, hanem másféle tekintetből is bíráló alá lehet venni. Talán bánt-e valakit Bartalus Sámuel felszólalása az elhanyagolt szárazvami út tárgyában? de hogy! sőt inkább a busit, hogy az ottani érdemes birtokosság nem jár-kel kissé többet a maga ügyében, éppen úgy mint a kis-enyedi járásbeliek, kiknek dolgát aztán mások igazítják el.

Hanem az ebédnél elevelőbb diskursus volt. Kemény tábor állott a sikratosztok dolgában, mit különben a kintinó keresztúri risling remekül segített elő. Hogy az autonomisták nagy többségben voltak, — azt a felszólalásokból kilehetett venni, mert a kiket felköszöntöttek, azok érdemeinek nagyobb, vagy kisebb volta ezen szempontból lett mérlegelve. A már bizonyos, hogy b. Kemény Géza Zeyk Dániel erős megyei pártiak, dr. Mohay S. pedig az államosító párt kövesedő magrához van közelebb. Meg kell említenünk Moldován János canonok román toaszját is. Mint eszes ember bizonyára szépeket tud mondani; de úgy hisszük, hogy egy banketten, melyet a főispán ad, ki magyar ember, s a hol a vendégek tulnyomó száma szintén magyar, és sokan lehetnek olyanok is, kik románul nem, vagy hiányosan tudnak, — egy magyarul jól tudó főpap, ki ott olyan vendég mint a többi, — egyszerű udvariassági tekintetből is a fehérszattalnal azon a nyelven beszélhetne, melyen a tisztelt házi gazda és vendégei legnagyobb része. A zöldasztalnál már tekintet alá esik a dolog; de az bizonyos, hogy a román embert, ha magyarul is beszél, — magyarnak nem fogja tekinteni senki sem csak román remzetiségű hazafinak. S p e k t a t o r.

Az aradi várban 1849—1851. években volt magyar foglyok névsora.

(Folytatás.)

Gávriányi József százados, Székely huszár, 120. Gábrielli Sándor őrnagy, térparancsnok, kibocsátott, 103. Gáál Miklós tábornok, Geniekar főnök, 104. Gáál Ignác százados, 1. székely, 105. Gáspár Endre tábornok, 7 ik hadtest vezére. (10 évre), 106. Gedeon László őrnagy, II. n. m., (kibocs.), 107. Góra Ádám őrnagy, 108. Gál Sándor őrnagy nem. őr. 109. Guerlande Ferdinand ezr. osztálynok, 110. Glujecz Imre százados, Sándor huszár, 111. Golgej (Golgen) Ferdinand, 112. Gorové Antal, őrnagy, 3. hadoszt., 113. Gozon Lajos alezredes, 66. z. alj. 114. Grünner Ferdinand százados, Vürtembergi huszár, erzdéhez vitetett, 115. Gurton Ernő százados, utász 16. Gyalai Gusztáv alezred., 54. z. alj., 117. Gyárfás Samu százados, Székely huszár, 118. Győzei Vince őrnagy, 119. Grf. Hadik Gusztáv ezredes, (18 évre) 120. Hadzsics László követ, turmező. (Pastre vitetett), Haluska Adolf, 122. Hulmai József, százados, hadbíró, 123. Hancz János, 124. Hankovics György őrnagy, gondnok. 225. Hauck Lajos alezredes, Erdélyben, (kötélre), 126. Haupfogel es. kir. hadnagy, 127. Hauser Károly őrnagy 7. h

rői tisztet viselt, 11 tagot számláló családjával Maszák-ékal csaknem egy időben manekült Enyedről.

Ezen menekülés viszontagságát Bene Károly szemtanu ekép adja elő:

„Édes atyám Bene János Prodánnak több rendben adott kölcsön pénzt, ki is a visszafizetéseket pontosan teljesítette elősmervén egyszersmint atyámnak jó indulatu eljárásait személyével szemben. Ez alapon atyám és Prodán között jó akaratú ösmeretségi viszony állott fenn.

Családunk az Enyedet ért katasztrófa idejében ott lakott, hol jelenleg a Czerner féle kereskedés van berendezve, tehát a Prodán prefekt enyedi szállásától alig 100 lépésnyi távolban.

Jan. 8-án este édes anyámon rettegés és balsejtelmek vettek erőt annyira, hogy nem birt lenyugodni.

Ez okon 8 óra körül egy nő cselédet vevén maga mellé, ennek kíséretében átment Prodánhoz s a prefekt előtt elmondotta hogy a küszöbön álló éjttől mennyire remeg; hogy a remegés miatt nem tud lenyugodni.

Prodán anyámat a legszívélyesebben fogadta s biztosította, hogy lefekhetik bátran, mert Enyednek mi bántódása sem lesz. Nagyobb megnyugtató czéljából szállása előszobájából egy tribunt szollított be s annak megrendelte, hogy jöjjön át családunk lakásába s az éjjet töltsé velünk egy fedél alatt.

Anyám a magával vitt cseléd és a Prodán által hozzánk rendelt tribunt kíséretében csakhamar haza jött s megnyugodva lefeküdtünk.

Első álmunkból rémes kiáltás zaja és tűznek fénye vert fel.

Atyám az utcára akart kimenni, de nem tehetett,

test táborkar, 128. Hegedüs József százados, tele hu szár, 129. Hengel Bone századosi 1. székely, 130. Henkler (Fülhegyi) őrnagy 9. z. alj. (16 évre), Herdona Károly százados, 132. Herkalovics Eudre ezred. osztálynok, (18 évre), 133. Hertelendi Miksa követ, torontál, (Pastre vitetett), 134. Hús György százados, 135. Hild Antal százados, 136. Hofflig Antal főhadnagy, tüzér, 137. Hisre Vilmos. 138. Hofman János százados, utász, 139. Hollosi József százados, Hannover, 140. Horváth Ferenc őrnagy, 5. sz. ezred, 141. Hrabuzi Miklós őrnagy, 28. z. alj. 142. Hütt Mór százados, 34. z. alj. 143. Hüttinger Károly százados, 144. Hunyadi Ede őrnagy, 145. Jámborfi Károly őrnagy, 146. Járosi Ádám alezredes, 2. soredred, 147. Jalviez Ferenc alezredes, 148. Jenik Mór őrnagy kőburg huszár, 149. Jeszenszky János alezredes, 150. B. Jeszenák János kormánybiztos, (kötélre), 151. Inczédi László alezredes, Erdélyben, 152. Jonák László őrnagy, tüzér Karl. főb. 153. Izicesekül Jordán őrnagy, 154. Kálmán Lajos őrnagy, 5. P., 155. Katacza Balázs százados 8. huszár ezred, 156. Kálóczi Kálmán őrnagy, szol. nél. 157. Karácsi Klementis István őrnagy, Lehel huszár, 158. Karácsi Antal követ, Torontál, 159. Károlyi Miksa alezred. würt. huszár. 160. Károly Pál százados, würt. huszár. 161. Kazinezy Lajos ezred., hadt. parancs. (agyonlövetett 25. okt. 1849). 162. Kansler József őrnagy. 163. Kerkápolyi Mór őrnagy, 164. Kerekes Lajos, 165. Kisfaludi Mór alezredes, osztálynok, 166. Kiss Ferenc, 167. Kiss Károly ezredes, h. ü. m. (10 évre), 168. Kiss Ernő altábornagy, 3. hadt., (agyonlövetett), 169. Kuezics K. tábornok, (felakasztott okt. 6-án), 170. Koch K. Görgei grand profosz, 171. Koczó Károly őrnagy. szebeni térparancsnok, 172. Köller József őrnagy, 2. sor ezred. 173. Kókeryesi Szaniszló ezredes, osztálynok, (18 évre), 174. Kolosy István százados, 1. székely, 175. Komáromi István őrnagy, 176. Kompholthy Ágost őrnagy, vadász 177. Konkoly Lipót főhadnagy, Vilmos gyalog, 178. Korda János ezredes, nemzetőr, 179. Kosuth Sándor, alezredes, osztálynok, 180. Kovács József, százados, szék, 181. Kovács Zsigmond őrnagy, nemzetőr, 182. Kovács Ernő őrnagy, 60. z. alj. 183. Krasnichy Mihael, 184. Krausz Károly es. kir. százados, Rukavina ezred, 189. Krobáth, 186. Kroncz Sándor százados, 19. soredred, 187. Kropp József százados, 12. z. alj. 188. Kubiny Feri őrnagy 189. Kuch Ede őrnagy, 190. Kúszl Antal alezredes, 191. Kutassy Pál volt Brunner őrnagy, 1. hészár ezred, 192. Kutassy Ignác volt Bráuner, százados, 1. huszár ezred, 193. Lahner János tábornok, főjegyevergymester, (kötélre) 194. Launderer Gyula százados, Francz Karl. 195. gróf Laszberg Károly alezredes, Ernő gyalog, 196. Lázár Vilmos ezredes, osztálynok, agyonlövetett, 197. Lehoczky János őrnagy, 65. z. alj. (kibocsátott), 193. gr. Leiningen Károly tábornok, 3 ik hadtest vezére, (kötélre 6. okt.) 199. Lechner Ferdinand alezredes, nagyváradi várparancsnok. 200. Lenni Lajos százados, Sándor huszár, 201. br. Lendvai Adolf százados, Hannover huszár, 202. Lenkey János tábornok, Vilmos huszár, őrtől, 203. Lenkei Károly ezredes, Vilmos huszár, 204. Lill János százados, 205. Lipics István százados 28. z. alj. 206. Lipolti (Leopold) őrnagy, váza, 207. Liptay Ferenc, alezredes, zsanár, 208. Lisskay József százados, 6-ik huszár ezr., (kibocsátott). 209. Leisman Antal százados, 2 huszár ezred, (3 évre), 210. Leizmájer Károly százados, Sándor

mert a mely szempillantásban oda kilépett, előtte lövés dördült el.

A vész lármája verte föl álmából a tribunt is, kinn észrevehető volt a zavar és megütődés a városban történetek miatt.

Gyorsan felöltözött a tribunt is és sietett ki az utcára. Kevésbé mult, hogy egy golyó őt is le nem terítette. Visszatért tehát hozzánk s azon gondolattal vesződött, hogy a veszedelemből minket minő módon mentsen ki.

Az utcára nem mert vezetni, mert az eshetőség-ektől maga is remegett Egy létra után nézett tehát az udvaron s azt a kerítéshez támasztva, azon mindnyájunkat átségitte a tőszomszédunkban levő rezidenczia telkére.

Idő multával a rablás és gyilkolás e helyen is kezdetét vette s a többi menekültek százaival együtt mi is a legnagyobb veszélyben forogtunk.

Egy Juon nevű oláh légény, ki családunkat 8 év óta szolgálta mint darabont, jött be a rezidencziába tiszti karddal oldalán, mely kardot lakásunkon talált.

Ez a becsületes oláh legény magát tribunnak adván ki, minket 11-en maga elibe vett s kivont karddal kezében kísért ki a rezidenczia telkéről torka szakadtából kiabálva, hogy mi az ő őrizetére vagyunk bizva, tehát senkise merészkedjék minket bántani.

Fedezete alatt bántalom nélkül kivergődtünk a városból a Szentkirály utca végére. hol egy nyomoru ki zsellér házba helyezett be s azzal távozott.

Csakhamar egy cigány állított be hozzánk kezében véres lándcsával s így szollott hozzánk: megyek iszom még egy keveset, de hamar visszatérek, hogy lándcsámmal megöljelek mindnyájotokat.

gránát
jos ez
Miklós
Majth
alezre
alezre
szár,
220. M
Marko
l. z. a
tonfy
gyalog

gyelni
óra fel
ha nap
végén.

rit, Te
(egy é
heber
zenéde
csak v

még
Schwa
Legfől
nyelvé

terem
berek
idejük
és mo

a vidé
pal ne
volna.
az, hog
a kinn
szollitj

elegán
hányfé
pen ily
már n

éppen
városi
olyan
a lóvon
vendég

hirdet

tovább
rozása
lázsalv
gyerme

H
lándcsá
atyám
halálos
ezen ü

rajtunk
lik szü
s gyilk
szégyen
mek va
vává te

A
Enyed

vasok,

fektet

állott
egymá

gránátos, 211. Lukács Dénes százados, 212. Lukács I. a. jos ezredes, tüzér, 213. br. Lusánczy Sándor őrnagy, Miklós huszár, 214. br. Lusánczy Henrik százados, 215. Mejtzeni Kálmán ezredes, atilla huszár, 216. Makray L. alezredes, Mátyás huszár, (16 évre), 217. Marsó Imre alezredes, nem. őrnagy, Marsó József százados, Miklós huszár, 219. Mariásy János ezredes, osztálynok, (18 évre) 220. Márkovics Adolf, alezredes, 4-ik huszár ezred. 221. Márkovics Vince százados, 222. Marsalkó Tamás őrnagy 1. z. alj. (kioocsátott), 223. Mártiny Frigyes, 224. Mártonfy Károly, 225. Major Henrik őrnagy, Porosz hrcezeg gyalog.

(Folyt. köv.)

Levelezés.

Fővárosi képek.

I. Valami a közönségről.

Ha az ember a fővárosi közönséget megakarja figyeltetni a maga igazi mivoltában, álljon meg úgy este 7 óra felé vagy a nemzeti színház villanylámpái alatt, vagy ha nappal akarja látni, déli tizenkét órakor a váci utca végén.

S élvezhet aztán bőven. Lát igazi és talmi Szapárit, Telekit, Beldit; grófot, svihakot, ágenst, önkéntest (egy és két évest), hadnagyot, tábornokot, lipótvárosi háber asszonyt, primadonnát, kóristánót, hordárt, pincézt, zenédoboz (1) járó kisasszonykát, mindent mindent, a mi csak van a világon.

Hanem — daczára annak, hogy a publikum közt még mindig rettenetes sok a Schlesinger, Deutsch, Schwarz, Pinkász — német szót igen ritkán lehet hallani. Legelőbb a katona tiszték élnek Germania zengzetes nyelvével.

Különb az a jó van a fővárosi életben, hogy nem terem olyan bőven a pletyka, mint a vidéken. Az emberek közönyösen haladnak el egymás mellett, nincs idejük és helyük, hogy egymásnak az öltözetét, arcát és modorát kritizálják.

A nők sokkal szabadabban érezhetik magukat, mint a vidéken. Járhatnak akár merre egyedül, — én nappal nem igen láttam, hogy valami kellemetlenségük lett volna. Este az már más természetesen. S ennek is oka az, hogy a mi fővárosunkban rendkívül sok „lepke“ van, a kiknek éppen nem esik rosszul, ha valami gavallér megszólítja őket.

Különb az meg kell különböztetni a vasárnapi és elégáns Andrásy-ut, belvárosi, külvárosi s az Isten tudja hányféle publikumot. A minthogy nem is lehet másképpen ilyen nagy, és folyton nagybodó városban.

Annai azonban szent és való, hogy Budapest most már nyelv tekintetében, teljesen magyar.

II. A reklám.

Hogy mi voltaképpen a reklám azt kisvárosi, vagy éppen falusi ember nem tudhatja s voltaképpen a nagy városi ember sem képes definiálni róla. A reklám olyan valami, a mi felmászik a házak falára, födelére, a lóvonatu kocsik oldalabláira, s leszáll az aszfaltra, a vendéglők, kávéházak és kocszmák padozatára egyaránt.

Budapesten minden tíz lépésnyire van egy-egy hirdető oszlop, a hol vörös, kék, csokoládészin és hara-

goszoid plakátok ordítanak rád, hogy:

Ember megállj! vagy
Tessék olvasni!

Önkénytelenül is megállsz — és elolvasod. — Ajánlnak ott bafuszpedrót, élet-elixirt, turót, makarónit, szappant, téglat, kocszmát, újságot — még feleséget is. Mikor a vendéglőben fizetsz, a fizetőpincézér ilyen reklámlapon csinálja a számadást; a lóvonaton elül-hátul föl van pingálva nagy fehér betűkkel, hogy:

VAN HOUTEN
CACAO
legjobb 432 legolcsóbb

(a külső szám a kocsiszámot jelenti.)

Különb az sokszor javára is szolgál az embernek a reklám. Ha nem tudja magát valami tekintetben hirtelenében tájékozni, ott van a hirdető oszlop, s valamelyik plakát okvetlenül utba igazítja.

III. A városliget.

Egy gyönyörű nagy terület, benőve árnyas, gondosan ápolt fákkal, — apró parkokból összetéve, tavakkal, szigetekkel tarkítva ime ez a városliget.

A fák közül büszkén kimagasló nagy „Iparsarnok“ s a többi pavillonok, melyek az 1886-iki orsz. kiállítás idejében épültek, aztán a gyönyörű nagy tó tenger sok hatyujával s a partján himbálózó színes csolnokokkal, meg két nagy szigetével, festői, s valóban idyllikus képet tárnak föl a paloták nagy hideg kötömegek s a fővárosi sűrű forgás szemléletében elfáradt szem előtt.

Egyébként most már kezd szomorú képet öltetni magára a liget. Hiába öntözik este reggel olyan buzgón virággruppiat, dísznövényeit, meglátszik már mégis az egész növényzetben az ősz fonnyasztó lehellete.

De azért olyan szép reggelenként a nagy tó zöldes vizével s a behajló szomorufűzékkel. A felkelő nap fénye ott imbolyog a fák sárguló, zizegő levelei között, s úgy reszket a víz felszínén, mint a félénk emberi lélek a bus sejtelmek között.

IV. Irodalmi élet.

Ha az ember együtt akarja látni a fővárosi hírlapírók színét javát, akkor menjen a „Fiume“ kávéházba mindjárt ebéd után.

Ott ülnek egy nagy asztalnál Benedek Elek, Rákossy Viktor, Sziklay János, Strausz, Szabó Endre, Csélgarián, Somogyi, Szűcs Pali, Gelléri, Hock János no meg a jó Solymosi Elek, s aztán beszélnek mindenről a mi érdekes; néha kártyáznak, néha biliardoznak, négy-öt féle nyelven vitatkoznak, ugyancsak fel kell stófolnia az embernek az eszét, mikor velük beszél. Sok tehetséges ember van a fővárosi újság írók, közt s szép köztük az egyetértés. A privát életben nagyon jól megfér a „Nemzet“ az „Egyetértés“sel, a „Budapesti Hírlap“ a „Pesti Hírlap“-pal. Annit különben nem lehet eltagadni, hogy a legtöbb redaktio tele van „új magyar“-ral, de hát ezek is mind jó magyarok s kötelességüket hűséggel a mi fő: genitálissal teljesítő emberek.

Igen érdekes a művész világ is. No de erről általában a színházi életéről a jövő héten beszélsek elvalamit.

Szűcs Géza.

VEGYES HIREK.

— Requiem. F. hó 6-án d, e, 10 órakor a rom. kath. templomban gyász isteni tisztelt fog tartatni az aradi vértanúk emlékére, melyre a hazafias közönség meghívatik.

— A Bethlen-főiskola ifjuságát okt. 6-án a szoborleplezési ünnepélyen Aradon Benedek Károly senior, Tarkányi György ifj. elnök és Józsa Gyula fogják képviselni. Ugyancsak okt. 6-án a főiskola ifjusága a városi hadastyán-egylet tagjaival karöltve egy a főiskola dísztermében tartandó ünnepélyt rendez, következő programmal: 1. 1/2 négy órakor d. u. felvonulás a díszterembe. 2. Egyházi ének. 3. Alkalmi ima Ignác László (theol. által. 4. Ének a theol. acad. dalkara által. 5. Emlébeszéd. tartja Molnár Lőrincz theol. 6. Ének a theol. acad. dalkara által. 7. Alkalmi költemény, szavalja Baczó Mózes theol. 8. Induló, előadja a főisk. vonós-zenekar. Rang és nem különbség nélkül kérjük fel e helyen a városi közönséget a minél tömegesebb megjelenésre, hogy a nagy nap emlékének megfelelőleg méltó ünnepet ülhassunk.

A rendező bizottság.

Dr. Varró László megegyeztető jegyző honvédhuszár hadnagy, 5 heti fázastól gyakorlatból, melynek nagyobb részét Lugoson töltötte, visszatért a zöld asztal mellé.

— Az alsófehérmegyei orvosgyógyász egylet holnap október 6-án tartja évi rendes közgyűlést az új városkőnél. A folyó ügyeken kívül a roncsoló toroklob prophylaxysa fogja az egyleti tagokat behatóan foglalkoztatni, mivel a bizottság, mely javaslatlétel végett volt kiküldve munkálataival annyira elkészült, hogy azt a közgyűlés elé terjesztheti.

— Vasuti baleset. F. hó 3-án éjjel Virágosvölgy és Kozoskara között a tehervonat egy bivalat gázolt el, minek folytán a vonatból 13 kocsifordult a sinekből. Egy fékező összeroncsolva meghalt, egy súlyosan megsérült. A kocsikban 8000 frt kár esett.

— Szerencsétlenség. F. hó 4-én O. Csesztvénél a 9. sz. személyvonat a vasuti ör-helyetést, eddig nem tudható módon, úgy fejbe ütött, hogy a szerencsétlen ember az árokba bukva szörnyet halt. — Túrben f. hó 2-án éjjel egy oláh gazda ember, állítólag feleségével való rossz viszony miatt, felakasztotta magát a szin padlásán egy rossz nadrág szíjára. — Székács község mellett egy tanyán Máncsuka Vaszilije nevű szolgáló legényt szolgatársa álmában megleste, bottal föbe ütötte. A tettes elszökött. Állítólag szerelmi féltékenységből követte el a borzasztó tettet.

— Iván Miklós a n.-enyedi kerületi börtön gör. kath. lelkésze a n.-szabeni Telegrafal Román szerkesztését elfogadván N.-Szebenbe távozott.

— A mustvásárlás az idén korábban megkezdődött mint más években. A vevők már N.-Enyeden is jelentkeznek s Papp Gyula egy bécsi borkereskedő megbízásából ez ügyben megkezdte működését s a könnyebb száli borknak való mustért a minőség szerint 70—85 krt fizet. A hegyaljai gazdák 1 frt, 1 frt 20 kr árt remélnék elérni a közönséges mustért. Finomabb fajokra kötések még nem történtek, mert azok ára a közelebbi időjárás nagyobb befolyással lehet.

— Kellemes est és művészi élvezet ígérkezik kedden műpártoló közönségünknek városunkban időző színtársulat részéről, annyival is inkább, hogy a Zajonghy Elemér társulatát igen előnyösen ismerjük a színrehozott darabokból, mert egy a nő, mint a férfi tagok kerekded játéka mindig teljes elismerést és ujjabban melegebb pártolást vívott ki magának. Kedden Várhidy Rózsika jutalomjátékaul Orfeus a pokolban ez. kedvelt operetta került színpadra, melyben a jutalmazandó Cupido szerepét fogja játszani. A tehetséges kis művésznő rokonszenves játékában többször volt alkalmunk gyönyörködni s mivel szerkesztőségünk személyesen is van szerencséje ismerni őt; a legszívesebben hívjuk fel és kérjük lapunk t. közönségét, hogy a keddi előadásra úgy a maga élvezete kedvéért mint a jutalmazandó művésznő pártfogásáért minél nagyobb számban jelenjen meg. A héten különben a „Furca háboru“ melyben Posfay Ella valóban brillians énekével ragadta el a közönséget, az „Ideges nők, melyben Várhidy ka. és Kompoltiné, továbbá Kompolti Torday és Szabadhagy arattak tapsokat, az „Ingyenlők“ s a „Kintornás család“ adattak elő. Azt mondják, hogy Posfay Ella elhagyta a társulatot, határozottan vesztessé lenne a jeles művésznő távozása.

— Kedvező amerikai ítélet a magyarokáról. Koch Ágoston Williamsport (Pennsylvania) gazdag amerikai gyáros, ki virágzó üzlete mellett a madártanulási személyesen foglalkozik, s ennek érdekében az amerikai continensen nagy kirándulásokat tesz. Csató János alispánhoz intézett legutóbbi levelében leírja az ott dühön

Természetesen nem mertünk e nyomoru hajlékban tovább maradni. Ki indultunk tehát onnan azon elhatározással, hogy ha csak lehetséges lesz elmegyünk Balázsfalvára Ferenczy Jánoshoz, ki anyai részről nekünk gyermekeknek nagyatyánk volt.

Enyed és Csombord között találkoztunk egy csoport lánccsás oláhhval. Ezen csoport egyik tagja lánccsásjával atyámra ütést mért, melyet atyám karjával fogott fel. A halálos csapást ily módon fejről elhárította, ugyan de karja ezen ütés következtében egész életére használhatlanná vált.

Eme válságos pillanatban egy háportoni oláhnak rajtunk, halálra rémült gyermekeken szive megesvén, kik szüleink mellé csoportosultunk, a csoportból előugrott s gyilkolni akaró társára eme szavakkal rivalt rá: nem szégyenled megölni egy embert, ki mellett annyi gyermek van s ily módon annyi szerencsétlen gyermeket árvává tenni.

A háportoni oláh ember fellépése használt s mi utunkat folytathattuk Csombord felé.

Utközben három lovasat látunk jöni szembe velünk Enyednek tartva.

A csombordi berket már meghaladták volt a lovasok, midőn velők szemtől szembe találkoztunk.

Jan. 9-én reggel 9 óra tájt járhatott ekkor az idő.

Szülőim a lovasok egyikében Axentyé Szeveru prefektet ismerték fel.

Édes atyám Axentyével barátságos viszonyban num állott ugyan, ez egészen más körben forodván, de azért egymást jól ismerték.

Szegény édes anyának a prefektet megállította s es-

) Barátok barke.

dekelve kérte őt hogy vegyen minket oltalma alá s találja módját, hogy mi valami uton-módon bántalom nélkül mehessünk Balázsfalvára.

Anyánk rimánkodására a prefekt hidegen es durván azt felelte:

„Nincs most időm, hogy holmi rongyos magyarokért valamit tehessenek, menjetek Csombordra főhadi szállásomra, ott tribunokat találtok, ezek tegyenek veletek a mit tetszik.“

Ezzel a lovasok Enyed felé vágattak. Ezen rideg válasz meghallgatása után folytattuk utunkat s feltartoztatás nélkül meg is érkeztünk Axentya főhadi szállására Csombordra.

(Folyt. köv.)

Hagyjatok el engem...

A mikor lehajtom bánatteli fejem
Hogy miért busulok?... ne kérjétek tőlem!
Szívem bubánattal, fájdalommal teli,
Hagyjatok el engem... hagyjatok busulni.

Hogy ha meghalljátok fájó zokogásom
Midőn bubánatom győri szívem fájón,
Oh ne kívánjátok engem vigasztalni,
Hagyjatok el engem... hagyjatok meghalni.

Elveszett ifjan földi boldogságom
Hagyjatok békében, hogy ha sirba vágyom
A mi elmúlt, többé vissza nem fog jöni,
Hagyjatok el engem... hagyjatok meghalni.

S majd sírhalmom felett látva a keresztet,
Ne öntséd, ne öntséd reszja bus könnyed
Elhervad a virág... harmat h'jába éri...
Hagyjatok el engem nyugodtan pihenni.

gött rémületes forgószél pusztításait, mely az épületekben rengeteg károkat okozott, s a többek közt szilárd kő stálójának is ledöntötte két falát, s az utjában talált erdőkben százados tölgyeket facsart ki tövestől. De nem ez a miért a levelet szóba hozzuk, hanem azon része, melyben azon hitét fejezi ki, hogy a jövő évi budapesti nemzetközi ornithologiai congressus bizonyára szépen fog sikerülni mert (a részt szöszterinti fordításban közöljük) „egész világ tudja, hogy ti magyarok semmit sem tesztek félig, s az értelmiséghez tartozó osztályok, mint nemese gondolkodó emberek ismeretesek. A Gazetták s Tribunák dühöngéseit nem is említve, a müncheni s lipcsei egyik másik Zeitung irányzatos befekettitése után jól esik a magyarnak, ha néha akad amerikai német barátunkhoz hasonló külföldi, ki ha bennünk jót és nemest át, azt készséggel el is ismeri.

Magyar ipar.

— Irta Nyáry Elemér gróf. —

Nincs hasznosabb gép a korszerű községi életben mint a jeles tűzfeeskendő, mert a míg bármelyik más házi gép rendszeren az egyedet, vagy pedig a voltaképeni családot szolgálja, a jeles tűzfeeskendő mindennél inkább védi a községet. Ez kulcsa annak, hogy minden jó derék honfi seljes szívvel örül annak, ha értesül arról, miszerint hazánkban itt, vagy pedig ott sikerült próbát tartottak, mert a nem jól működő tűzfeeskendők már igen gyakorta voltak egyedüli okai rémítő pusztulások meg nem gátolhatásának: tűzvész alkalmával elbizakodottá tette a tüzoltókat a tudat, hogy van tűzfeeskendőjük, a mely azonban a méltán követelt szolgálatot nem bírta teljesíteni. Ez ok miatt leirhatatlanul fontos a feeskendők bevérsárlásánál rendkívül elővigyázósnak lenni s csak elsőrangú gyárból (tudunkkal ilyen csupán egy van honunkban) beszerezni be a korszerű tűzvédelem leghathatósabb eszközét.

Nem rég Kolozsvárott pompásan sikerült kísérleteket tettek a Treposánytéri park kutja előtt; két tűzfeeskendővel, hét hydroforral s két „falusi feeskendővel.“ A kísérleteket negyszámu, előkelő, értelmes közönség nézte végig, a mely valóban el volt ragadtatva az említett tűzfeeskendők rendkívül szabatos és biztos működése által. Ezen pompásan sikerült kísérleteken a kolozsvári tüzoltó-parancsnokság több tagja szintén jelen volt, Mind a hat tűzfeeskendő Tarnóczy Gusztáv budapesti tűzfeeskendógyárába készült; s így voltaképpen biztosra volt vehető, hogy kitűnően működnek. A kedvezőlen, nagyon szeles időjárás dacára ezen, szinte elpusztíthatatlan, oly erőre vannak készítve, tűzfeeskendők az igen vastag vizugarakat 35—36 méternyi távolságra lövelték. Nagyszerű eredmény! A tűzfeeskendőkön méltán tünt fel a Tarnóczy-féle szabadalommal ellátott kengyelzár, mely azt teszi lehetővé, hogy a teljesen beiszapodott szelep csak 20 másodperc alatt is alaposan tisztítsák ki. Ezen pompás gépek a melyek honi gyáripárunk méltó díszére szolgálnak, nemcsak jobbaknak bizonyultak be az összes többi hazai készítményeknél, de sőt a fölülmulják kitűnőségre a legkeresettebb külföldi gyártmányokat is. Itt pedig latba vetjük azt, hogy ezen tűzfeeskendők ára jelentékenyen olcsóbb mint más műhelyek gyárak készítményeinek árai, valóban nem tudjuk: Tarnóczy Gusztáv országgyűlési képviselő szakavatottságát, mely által képesítve van ily tökéletes gyártmányt állítani elő, csudáljuk-e inkább, vagy pedig önzetlen hazafiságot, hogy kitűnő gyártmányainak vételárát sokkal olcsóbbra szabta, mint más műhelyek.

Az országban jelenleg működő nagyobb műhelyek, s gyárak, melyek tüzoltószerek készítésével, illetőleg gyártásával foglalkoznak, legutóbbi árjegyzékeik szerint a következők:

Tüzoltó-sisak: Walsler 5 frt, Geitner 3 frt 95 kr, Seltenhof 4 frt 50 kr, Tarnóczy 3 frt 90 kr.

Börsapka: W. 1 frt, G. 1 frt 10 kr, S. 1 frt 20 kr, Tarnóczy 1 frt.

Mászóöv: W. 7 frt, G. 7 frt, S. 6 frt, Tarnóczy 5 frt 90 kr.

Szivattyúöv: W. 1 frt 50 kr, G. 1 frt 45 kr, S. 1 frt 50, Tarnóczy 1 frt 35 kr.

Mászóbaltá tászkával: W. 4 frt 25 kr, G. 4 frt 20, kr, S. 4 frt 40 kr, Tarnóczy 3 frt.

Szivattyús balta tászkával: W. 3 frt, G. 3 frt 50 kr, S. 4 frt Carnóczy 3 frt.

Mászókötél: W. 3 frt 50 kr, G. 3 frt 25 kr, S. 3 frt 60 kr, Tarnóczy 3 frt 10 kr.

Kéthangu jelző: W. 3 frt 50 kr, G. 2 frt 50 kr, S. 3 frt 50 kr, Tarnóczy 2 frt.

Kender tömlő: W. 1 frt 10 kr, G. 1 frt 20 kr, S. 1ft 10 kr, Tarnóczy 85 kr.

Tömlő-csavarok W. 5 frt 50 kr, G. 6 frt 50 kr, S. 6. frt, Tarnóczy 5 frt 50 kr,

Dugó-létrák: W. 24 frt G. 14 frt, S. 30 frt, Tarnóczy 12 frt. Lokomobil-feeskendő: W 70 frt, G. 70 frt, S. 80 frt, Tarnóczy 60 frt.

Kétkerekű targonca-feeskendő: (szívómű nélkül):

W. 340 frt, (csak 92 mm. s így nem szabad a közöseknek vásárolnia) G. 300 frt (csak 80 mm. s így nem szabad a közöseknek vásárolnia) S. 500 frt (100 mm.) T rncózy (100 mm.) 300 frt (szívóművel)

Kétkerekű mozdony-feeskendő: W. 600 frt, 675 frt S. 600 frt, Tarnóczy 500 frt,

Négykerekű nagy falusi-feeskendő: (2 ülésel) W. 720 frt, G. 800 frt, S. 675 frt, Tarnóczy (4 ülésel) 600 frt. Négykerekű „városi“ feeskendő: W. 800 frt, G. 800 frt, S. 725 frt, Tarnóczy 700 frt.

Vizhordó kocsai: W. 280 frt, G. 250 frt S. 250 frt Tarnóczy 220 frt.

Ezen összehasonlító táblázatból kézzelfoghatólag bizonyítja, hogy a mindentől legjobbnak bizonyult Tarnóczy-féle gyártmányok egyuttal a legolcsóbbak. Persze! az szintén kitűnik ezen összehasonlító táblázatból, hogy amíg a Tarnóczy-féle gyár nem létezett, ilyenmü bevásárlásoknál a vevőket ugyancsak kegyetlenül sarcolták meg

CSARNOK.

Első kalandom.

[Humoreszk.]

Irta: Báró Wolzogen Ernő.
Fordította: Lengyel György.
(3. Folyt.)

— „Igen, és nézze ön“ folytató a jó teremtés majdnem fuldokolva, „itt minden olyan roppant drága; ugy meg kell huzza az ember magát, s mégsem tud semmit félre tenni. Így szivesebben megyek haza mamához Belgárdba, míg Ferdinand itt eleget szolgál és ismét viszatérhet Németországba. — Ön szintén Hamburgon akar keresztül utazni?“

— „Igen, mindenesetre. Holnap délután két óraker az „Argó“-val.

— „Az Argóval? Ah, az pompás, akkor együtt mehetünk. Már ugy rettegtem az utazástól — és ime mily kellemes kíséretre találtam! (Az asszonyka igen csinos volt)

— „De édes Mimi“ csitítá a férj kitörő örömben „te nem tudod, hogy vajjon a báró ur...“

— „Édes, kedves Müller ur“, vágta szavába, „az engem véghetetlen szerencsésessé teszen, ha kedves neje öngnagsága kíséretemet elfogadja. Ezer örömmel vagyok kész minden szolgálatra, ha bizalmával megajándékoz.

— „Minő kérdés, kedves báró — oly régi ismeretség után!“ kiált Károly Ferdinand és megrázá az asztalon keresztül kezemet. „Ön nekünk mindenesetre igen nagy sziveséget teszen, ha oly jó lesz feleségemre egy kissé ügyelni. Nem is képzelné, hogy mily iszonyu tapasztalatlan minden praktikus dologban. Valóságos ideálista — mint valamennyi hinterpomeráni s fogalma sincs, hogy bannak kocsisal, hordárral és pinczérel, miként váltanak jegyet stb. S ez az ártatlan földrajzbeli tudatlanság! Ha ön azt mondja neki, hogy az Odera Philippopel mellett szakad a Missippibe, elfogja hinni.“

Ebből a hangból még egy jó eszmét összehadart, mialatt a kedves asszonyka egészen megszegeytenve nézett ölébe. A gondolat, ezen csudaszép szőke kis asszony mellett, mint szolgáló lovak állani, őt szárazon és vizen erős karokkal minden támadástól megvédelmezni és ezen ibolya szemektől egy mély pillantással megjutalmaztatni, egy forró szoritás ezen puha kacsóktól, — ez a gondolat hangosabban dobogtatta tizenkilenczéves szívemet, és férfias keblem nemes büszkeségtől dagadt. Nagyobbnál nagyobb szavak hatalmas halmazával bátran esküdtem meg Müller barátomnak, hogy az ő drága kincsét biztos elfogom juttatni a hullámzó világteengeren anyósa karjai közé.

Végképen meg volt hatva, megölelt és így szólt: — „Aranyos bárócskám, malomkövet gördít le szívevről!“

A jég meg volt törve, őszintén csevegtünk egymással, mint régi ismerősök, s a szegleten levő lazi-konyhából hozott kérdéses étkek szellőztetése sem volt képes a jó hangulatot megrontani. Egyébként az is sikerült nekem, hogy a mutton chopnál mejdnem a jólakásig gyönyörködjem magam.

Természetesen lelkiismeretet csináltam belőlle, hogy bájós utitársom ittletének utolsó napján férjét honn maradásra birjam. De Károly Ferdinand megmaradt feltevése mellett és az est folyamára szárnyai alá veti, hogy fizetéképen még holmit megmutogasson, a miért más nap feleségére én gondoskodom.

Már egészen szürkületett, widön ketten utra kéltünk. Mint kis fiúnak papám Londonban mindent megmutogattott, de nem oly pontosan, mint Müller Károly Ferdinand. Láttam Londont — amennyi látható volt benne a köd miatt — ugyan maga ez a köd teszi a valódi Londont. Kezdetben mindent barátom akart fizetni, de határozott akaratom kijelentése után még is megengedte, hogy egyszer a házigazdát én játszam. Itt is, ott is a a legnagyobb vidámsággal fogyasztottunk ételt és italt. Minek következtében a leghomályosabban sem emlékszem, hogy kerültem azon éjjel ágyamba. De midőn más nap roppant nagy fejtájjal jó későn felébredtem, szomorúan tapasztal-

tam, hogy tárczámban csupán annyi pénz van, mennyi a haza utazásra szükséges. Ilyen formán elkelltem ejtenem azt a gondolatot, hogy Mrs Mimit egy pompás utazó bouquet-tel felfegyverezem. A legutolsó perczben érkezett kocsim Müllerék elé; a jó emberek már félőrája kün vartak a kapuban. Az irigylésre méltó Müller Károly Ferdinand a legkevésbé sem volt meghatva, a meredt szemű időtlen leányka még kevésbé, ki karjaiban egy nagy csomagot tartott, hanem az én angyali utitársom érkezésem alkalmával még sem volt képes egy kis ijedt sikoltást elnyomni. De nem volt vesztegetni való idő. Egész röviden átvözlölköz egymást, felraktuk az ijesztőben tetemes számú podgyázt s aztán elbucszunk. Károly Ferdinand még egyszer fülembé sugta:

— „Te igazán valódi jóbarát vagy kedves báróm!“ — tegnap valószínűn bruderschatot ittunk. — és ugy-e fogsz feleségem helyett a pénzzel bánni, mert ő nem tudja, hogy mire való a pénz. De írj fel mindent és add át neki a számlát. Tudd meg, hogy nem fogadhatunk el tőled semmit!“

Most, szerencsés utat kedves öregem és vidd szeretett nőmet épen haza. S add nyílt arccal becstület szavadat, hogy nem fogsz nagyon beleszeretni.

Na, ha ez az elkényszeredett, zöld, kék, fehér és sárgás szürke színnel márványozott arczom tükörzár becstületességemet, akkor szavamnak nagyon gyenge hordereje lehetne.

Károly Ferdinand azután megölelte drágaságát, szíve mélyéből egy esőt lehel ajkaira s feleségité a kocsiába. az időtlen pedig egy nagy bizonytalan jellegű csomagot nyújtott fel neki. Akkor aztán én megbotolva egy legurult skatulyába, felültem — s mentünk!

— „De, nagyságos asszonyom, nem vehetném-e el ezt a nagy csomagot?“ kérdém udvariasan, minden keserűség és jéjgatás dacára.

— „Köszönöm szépen, nem; tartom őt magam is.“ válaszolt Mrs Mimi és gyöngéden takargatta a rajtalevő keudóvel.

— „Őt?“

— „Igen, báró ur, mert itt bent az én kicsikém van“

— „Az ön kicsikéje? S van önnek kicsikéje?“

— „Van hát! Ferdinand a neve, de én röviden Fumpsnak hívom. Hisz említettem önnek tegnap...“

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.
Kiadótulajdonos: WOKÁL JÁNOS.

Farbige Seidenstoffe von 60 kr. bis n. 7-65
per Meter — glatt und gemustert (ca 2500 versh. Farben und Dessins) vers. roben- und stückweise porto- und zollfrei das
Fabrik-Depot G. Henneberg (K. u. K. Hoflieferant) Zürich.
Muster umgehend. Brief kosten 10 kr Porto. (3)

4028.890 tkvi.

Arverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság által özv. Czengya Trifon 6 szül. Puja Máriának Krisztea Juon ellen végrehajtási ügyében, végrehajtató értelemre a végrehajtás árverés 295 frt tőke követelés és ennek 1889. február 1.-ől járó 6% kamata 8 frt 33 kr végrehajtási már megállapított, valamint jelenlegi 8 frt 86 kr és a még felmerülő költségeknek kielégítése végett tekintettel az 1881. évi 60. t. cz. 156. §-ára özvegy Krisztra Szimion Mária kiskoru Krisztea Juon, Vaszilla és Sofjának a diódi I. Réz 637. sz. tjkben A + 1. rendz. a ingatlanaira 375 frt. Krisztea Szimion, Mária s kiskoru Krisztea Juon, Vaszilla és Sofjának a diódi I. R 691. szjkben A x 1. rz. a. 57 frt 80 kr. szőlődezsama váltáság öszszeggel terhelt ingatlanokra 80 frt s végre kiskoru Krisztea Juonnak a diódi I. Réz 646 szjkben A x 1. rz. alatt foglalt ingatlanaira 65 frt megállapított kiáltásai árban elrendelte.

Az árverés 1890. évi október hó 22. napjának délelőtti 9 óraker Diód községében fog megtartatni.

Árverezni szándékozókat tartoznak az ingatlan becsárának 10% át készpénzben vagy óvadékképes érték papirban letenni.

Vevő köteles a vételárt az árverés jogerőre váltá után 30 nap alatt, az árverés napjától számítandó 6% kamattal együtt a nagyenyedi kir. adóhivatalnál, mint bírói letéti pénztárnál lefizetni.

A banatpénz az utolsó részletbe fog beszámítatni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságnál és Diód község előljárásságánál tekinthetők meg.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.
Nagyenyed, 1890. július 12.

Vinczenti, kir. aljbíró.

Eladó a Herzsán a Garda tanár ur és Bakk Jánosné szőlője közötti darab szőlő terméssel, vagy termés nélkül; továbbá a várszeg-utczában lévő 355. sz. telek. Értekezhetni Borbély Sándor ref. lelkésznel Alsó-Siménfalván, up. Sz.-Keresztur.

Sz.
A B
Laj
kő
Wob
az
be
Kész

A pé
Az
hatalmas
pár ezern
mányunk
lésén, 36
vanháron
széd, me
pénzügyi
eljenzés
sorát tár
lét korma
zül külö
melyről
„A
rint az á
azt a ha
ház, mid
állami sz
szokszor
törvényha
gálatások
félrendsza
sok refo
akarunk
szolgáltat
hatóság
is ki kell
latokon va
ségek va
ügyeletér
fog az a
latosan e
jelezni,
keresztül

Emlé

Cso
latlan sziv
volt alkál
Ez
ben fogad
vára ohaj
velet állit
„Tizen e
vára.“
Alá
Alb
fogónk A
got is, ho
Balázstaly
kezett, a
röl gondo
Hár
ves gond
szünkre
császári
ütt egy
bordra.
AZ
1)
(Alsóféhérr